

Plenum

Tisdag 23.11.2021 kl. 14.02—20.17

13. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

Regeringens proposition RP 207/2021 rd

Utskottets betänkande EkUB 33/2021 rd

Första behandlingen

Talman Anu Vehviläinen: Ärende 13 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger ekonomiutskottets betänkande EkUB 33/2021 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslaget. — Presentationsanförande, utskottets ordförande, ledamot Sanni Grahn-Laasonen.

Debatt

19.42 **Sanni Grahn-Laasonen kok** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Valitettavasti korona-aika pitkittyy. Esittelen talousvaliokunnan mietinnön 33/2021, joka käsittelee yrityksille maksettavan kustannustuen jatkoa.

Lakiin yritysten määräaikaisesta kustannustuesta lisättäisiin uusi tuen muoto, joka kohdistettaisiin erityisesti matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yrityksille lakiin otettavan toimialalistauksen mukaisesti. Tukikelpoisia olisivat myös muiden toimialojen yritykset, joiden asiakaskuntaan on kohdistunut julkisoikeudellinen, koronapandemian hallintaan liittyvä rajoitus. Lain tavoitteena on pandemiasta ja rajoituksista kärsineiden toimialojen ja yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen vaikeassa tilanteessa sekä konkurssiin ajautuvien yritysten määrän vähentäminen järjestämällä yrityksille lisää aikaa toiminnan sopeuttamiseen pandemian pitkittyessä. Talousvaliokunta puoltaa ehdotetun sääntelyn hyväksymistä muutoin muuttamattomana mutta lain voimassaoloaikaa pidentäen.

Talousvaliokunta on käsitellyt koronapandemian johdosta erilaisia tuki-instrumentteja useita kertoja. Aiemmissakin mietinnöissä talousvaliokunta on katsonut, että normaalioloissa markkinoiden toimivuuden kannalta on tärkeää, että lainsäädäntötoimet puuttuisivat mahdollisimman vähän lähtökohtaan yritysten kilpailuedellytysten tasapuolisuudesta. Koronapandemia on kuitenkin kohdellut elinkeinotoimintaa valtavasti eroin, minkä vuoksi on perusteltua, että tätä vastaavasti myös julkisin varoin rahoitetut tuet vaihtelevat sen mukaisesti, kuinka liiketoiminta on häiriintynyt. Tukijärjestelmän tulee kohdistua mahdollisimman tarkasti ja oikeudenmukaisesti juuri koronaepidemiasta aiheutuvien taloudellisten vahinkojen korjaamiseen ja pitkäaikaisten vaurioiden estämiseen. Tätä tulee arvioida sekä toimialojen sisäisesti että eri alojen yhdenmukaisen kohtelun näkökulmasta.

Nyt käsillä olevan hallituksen esityksen asiantuntijakuulemisessa valiokunnan vastaanottama asiantuntijapalaute on ollut jakautunutta. Jotkut asiantuntijat ovat katsoneet, että

Punkt i protokollet PR 138/2021 rd

ehdotettu tuki on riittämätön, kun taas toiset asiantuntijat ovat katsoneet, että tuki näyttää myötäsyylliseltä ja kilpailun tasapuolisia lähtökohtia rapauttavalta.

Talousvaliokunta on tähdentänyt jo aiemmin, että kustannustukijärjestelmän oikeutuksen arvioinnissa keskeistä on se, että sen tarkoituksena on olla nopea ja väliaikainen likviditeettituki tilanteessa, jossa yritysten toimintaedellytykset ovat ilman niiden omaa syytä voimakkaasti ja odottamatta heikentyneet ja normaalioloissa kannattava toiminta on muuttunut hetkellisesti kannattamattomaksi. Tällaisessa tilanteessa myös tukimuodot, jotka eivät normaaliolosuhteissa olisi perusteltuja tai sallittuja, voivat olla hyväksyttäviä.

Talousvaliokunta otti etupainotteisesti kantaa myös koronatoimiin. Talousvaliokunta huomauttaa, että epidemian pitkittyessä on tärkeää kiinnittää yhä enemmän huomiota siihen, kuinka elinkeinotoiminta voitaisiin mahdollisimman terveysturvallisesti mahdollistaa eri keinoin. Talousvaliokunta pitää selvänä, että merkittävin yksittäinen epidemiaa hillitsevä tekijä on korkea rokotuskattavuus. Tässä epidemian vaiheessa — ja etenkin, koska on käynyt ilmeiseksi, että virus kiertää yhteiskunnassa vielä pitkään — on tärkeää ottaa käyttöön mahdollisimman laaja keinovalikoima. Eri puolilla maailmaa käytössä olevista niin sanotuista koronapassijärjestelyistä on saatu jo jonkin verran vertailevia tietoja. Talousvaliokunta pitää tärkeänä edellä sanottu huomioon ottaen, että myös Suomessa on käytössä muiden keinojen ohella jonkinlainen koronapassijärjestely. Kysymys on siitä, mahdollistetaanko elinkeinotoimintaa edes jossain määrin yhtäältä täyssulkujen tai voimakkaiden rajoitusten aikana mutta toisaalta myös pidemmällä aikavälillä epidemiatilanteen rauhallisten vaiheiden aikana. Jälkimmäisessä tilanteessa passin käyttämistä ei olisi välttämättä kytketty suoraan rajoitusten voimassaoloon vaan se toimisi terveysturvallisuutta ennakkoivasti tukevana välineenä.

Lyhyesti lakiesityksen voimaantulosta: Talousvaliokunta ehdottaa yleisperusteluissa esitetyin punninnoin, että laki yritysten määräraikaisesta kustannustuesta on voimassa vuoden 2022 kesäkuun loppuun saakka. Komission tiedonanto 18.11.2021 — eli kuulemisemme ja valiokuntakäsittelyn aikana — antoi tähän mahdollisuuden. Talousvaliokunta pitää tämän mahdollisuuden hyödyntämistä tarkoituksenmukaisena.

Talousvaliokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen 207/2021 sisältyvän lakiehdotuksen. Mietintöön sisältyy yksi vastalause.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Talvitie. — Tässä vaiheessa, ennen kuin edustaja Talvitie aloittaa, haluan ystävällisesti kertoa edustajille Zyskowicz ja Vestman, että satutte istumaan sellaisessa kohtaa täällä salissa, että teidän keskustelunne tahtoo kuulua tänne podiumille saakka — tällainen pieni vinkki. [Ben Zyskowicz: Menehän pöytäkirjaan?]

Ja nyt edustaja Talvitie.

19.48 Mari-Leena Talvitie kok: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ehkä arvoisa puhemies jotenkin kohteliaasti yrittää myöskin kertoa, että edustajat Vestman ja Zyskowicz istuvat siinä kohdassa, että se saattaa kuulua myöskin henkilöille, jotka seuraavat tätä täysistuntoa. Juuri muistelen, että tuo takarivi on sellainen kohta.

Meillä on tosiaan tässä käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräraikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta. Nämä lakimuutokset ja aiheelliset tuet ovat tulleet viimeisen vajaan kahden vuoden aikana tutuiksi. Kesän jälkeen oli toiveissa, että näitä vastaavia tukimuotoja ei tarvitsisi enää ensi vuodelle laajentaa, mutta kyllä se vain niin on varsinkin nyt tässä tilanteessa, kun tänään on pääkaupunkiseudulle an-

Punkt i protokollet PR 138/2021 rd

nettu laajempi etätyösuositus ja maskisuositus, että koronan kanssa joudumme vielä elämään. On hyvä, että erityisesti nyt matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yrityksille kohdistetaan jatkossakin tukea, ja siinä mielessä pidän tarvittavana tätä talousvaliokunnan pidennystä, että tämä kesäkuun loppuun asti on voimassa. Hyvä, että eduskunnan valiokunta pystyy myöskin reagoimaan kuulemisten yhteydessä esille tulleisiin asioihin, jotka tämän sitten myöskin mahdollistavat. — Kiitos.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslaget i proposition RP 207/2021 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslaget avslutades.